

Utbildningsdepartementet
U2020/03981/UH

Remissvar
ORU 2020/03985
Ulrika Göransson
2020-09-29

Remissvar - Möjlighet för universitet och högskolor att ställa krav på lämplighet som särskild behörighet för antagning till lärarutbildning

Örebro universitet har av Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) anmodats att inkomma med synpunkter på promemorian Möjlighet för universitet och högskolor att ställa krav på lämplighet som särskild behörighet för antagning till lärarutbildning (U2020/03981/UH). Universitetet har följande att anföra.

Örebro universitet ställer sig positivt till det övergripande förslaget att universitet och högskolor själva får avgöra om krav på lämplighet för behörighet till lärarutbildningarna bör ställas då, precis som promemorian anger, förutsättningarna för de universitet och högskolor som bedriver lärarutbildning ser väldigt olika ut.

Universitetet ställer sig dock tveksamt till om förslaget att varje universitet och högskola själv avgör på vilket sätt lämplighet ska bedömas är förenligt med den i promemorian uttryckta förväntan på att likartade krav ska ställas vid lärosätena. Det förutsätts att lärosätena kommer att komma överens om kravnivån samt att de kommer att samordna sitt arbete med att utveckla och efter hand vidareutveckla ändamålsenliga modeller för bedömning av lämplighet. I promemorian sägs emellertid inget om vilka konsekvenserna skulle bli om det visar sig att lärosätena inte kommer överens om vad det är som ska prövas, hur prövningen ska gå till och vilka krav som ska ställas. Örebro universitet delar inte till fullo den bild som promemorian ger av att lärosätena historiskt har förmått att samordna sig på det sätt som här förutsätts.

Örebro universitet anser att om lärosätena själva ska avgöra på vilket sätt lämplighet ska prövas, bör det ske en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av lärosätenas modeller för lämplighetsprövning för att säkerställa att de på ett rättssäkert sätt mäter det som avses att mätas och att de inte missgynnar vissa grupper sökande samt att de är förutsägbara och transparenta och att kravnivån är likartad. Man skulle också kunna tänka sig

Av promemorian framgår vidare att de ökade kostnader som förväntas uppkomma för de universitet och högskolor som väljer att föreskriva om krav på lämplighet som särskild behörighet ska finansieras genom omprioriteringar inom ramen för lärosätenas respektive anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Det framgår också att bedömningen är att dessa ökade kostnader på sikt kan sparas in, då proven förväntas bidra till en lärarutbildning av högre kvalitet med högre genomströmning och färre avhopp.

Då detta resonemang i hög grad bygger på antaganden för vilka det i dagsläget saknas vetenskapligt stöd och då de försök med lämplighetsprövning som har genomförts vid Linnéuniversitetet och Stiftelsen Högskolan i Jönköping och som utvärderades av Universitets- och högskolerådet (UHR) inte visade att lämplighetsbedömningen hade några positiva effekter på genomströmning och avhopp, vore det, menar Örebro universitet, rimligt att det för de universitet och högskolor som önskar införa krav på lämplighet initialt tillförs extra resurser. Det skulle innebära att lärosätena ges möjlighet att i samverkan med andra lärosäten utveckla och prova modeller för bedömning av lämplighet samt utvärdera effekterna av dessa utan att utbildningsanslaget påverkas. Örebro universitet menar att det vore olyckligt om universitet och högskolor som önskar ställa krav på lämplighet av ekonomiska skäl helt avstår eller tvingas förenkla prövningen, något som sannolikt riskerar att missgynna vissa grupper sökande.

Örebro universitet bedömer inte förslaget att det ska vara möjligt att tillämpa behörighetsproven redan inför antagningen hösten 2021 som realistiskt. Med hänvisning till de problem med lämplighetsprövning som UHR pekar på i sin rapport – inte minst det faktum att de i sin uppföljning av försöksverksamheten inte kunde bedöma huruvida de modeller som utvecklats vid de två lärosätena är rättssäkra – anser universitetet att tidpunkten för ikraftträdandet bör flyttas framåt i tiden.